

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WTOREK, $\frac{7}{19}$ GRUDNIA.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazeł Petersburskiego Pocztamtu, lub do księgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie w księgarni Glückszberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Bez pocztą, dla odbierających w księgarni Grafe Roczna, 45 rubli assygn. Półroczna, 23 r. assygn. Dla Królestwa Polskiego Roczna, 53 rubli assygn. Półroczna, 28 rub. ass.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{6}{18}$ Grudnia.

Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 18 Listopada, Jenerał-majorowie: Dowódca 2 brygady 17 dywizyi pieszej *Kwizński* i Dowódca 2 brygady 18 dywizyi pieszej *Zahorski*, mianowani kawalerami orderu Św. Stanisława 1 klasy.

— N. CESARZ Jmć w stałej troskliwości o ulepszenie chowu koni w kraju, jako jednej z najcięższych gałęzi krajowego Gospodarstwa, pragnąc widzieć sam przez się postępy tego przemysłu, raczył rozkazać: ustanowić w Carskiem Siole, podczas wyścigów w Sierpniu, coroczny konkurs koni rasowych ze stad w Cesarstwie znajdujących się, dla wybrania najlepszych z nich na konie wierzchowe i zaprzęgowe dla SIEBIE.

Zarząd Stadnin Państwa zawiadamiając o tem właścicieli stad, uznaje za potrzebne dodać, że konkurs takowy rozpocznie się od następnego 1844 roku na zasadach następujących: 1) Wybor koni będzie czyniony przez oddzielną komisją; wierzchowe będą wybierane ze względu na ich skład i przynioty zewnętrzne, zaprzęgowe zaś po wyprobowaniu w uprząży do jakiej są przeznaczone. Prawidła wyboru będą niezwłocznie podane do powszechnej wiadomości. 2) Cena wybranych koni naznacza się, z woli MONARSZEJ, za wierzchowe po 2,000 a za zaprzęgowe po 1,200 rubli srebrem. 3) Nadto za konie które z doskonałego ujeżdżenia będą wzięte pod wierzch dla N. PANA, właściciele ich otrzymają praemium od 1,500 rubli sreb. i złote medale przy listach pochwalnych.

Zajmujący się chowem koni bezwątpienia pośpieszą skorzystać z takiej łaski CESARSKIEJ.

— P. Minister Oświecenia doniósł 24 Listopada Rząd. Senatowi, że powróciwszy do Petersburga, objął za wolą J. C. Mości zarząd Ministerstwa Oświecenia.

Warszawa, 7 Grudnia.

Redakcja GAZETY WARSZAWSKIEJ podała do powszechnej wiadomości w 324 swym numerze, że od Nowego Roku 1844 wychodzić przestaje.

— (*Ar. n. z Końskich*). W dniu 24 Listopada b. r. JW. Hrabia Stanisław Małachowski, Nestor najznakomitszych w kraju familji, b. Senator, Kawaler orderów i JWa Anna z Hrabów Stadnickich Małachowska, dziedzice znacznych w kraju włości, z cnót domowych, obywatelskich i powszechnego poważania słynni, w dziedzicznym mieście Końskie, odbyli powtórny obrzęd ślubny, 50-letniem wzorowem, uwielbienia godnym pożyciem małżeńskim uświęcony. Wprowadzeni do Świątyni Pańskiej przez grono dzieci, wnuków i licznych domowników, mimo wiedzy zastali ją napelnioną mnóstwem miejscowych obywateli, urzędników i włościan, poszanowaniem dla czcigodnych Jubilatów przejętych, a gdy poważny cnotami miejscowy kapłan wśród łez wzruszenia, ponowił związki małżeńskie osób, których rozlicznych dobrodziejstw tajemnie w około rozlewanych, był posłannikiem, a często nawet uczestnikiem, łkania rozlegające się po obszernej Świątyni, były hołdem wdzięczności dla Twórcy, który ocenił znakomite cnoty Jubilatów, zlewając na nich tak rzadką nagrodę, już w ponowieniu małżeńskich związków, już w przekazaniu na obecnych udziału błogosławieństw tak zasłużenie im udzielonych.

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANKFURT NAD MENEM, 6 Grudnia. JJ. Cesarские Wysokości Wielki Xiążę Następca Cesarzewicz i Wielka Xiężna Cesarzewiczowa Rossyjscy przybyli dziś wieczorem do naszego miasta w pożądanym zdrowiu. JJ. Wysokości zatrzymali się w pałacu Wielkiego Xięcia Hesse-Darmstadt-skiego i nazajutrz mieli odjechać do Darmstadt.

Londyn 2 Grudnia. Margrabia Winchester, hrabia Wiltshire i baron St. John of Basing, pierwszy margrabia Anglii, umarł 20 Listopada mając lat 80. Syn jego starszy, John, hrabia Wiltshire, odziedzicza po nim tytuły i dobra.

— P. Newman, jeden z lekarzy Wells-Unio złożony został z urzędu przez Kommissarzy Ustawy o ubogich za to że leczył swoich chorych podług metody homeopatycznej.

— Przedwczora zabrano w Dublinie skrzynię przybyłą z Liverpool zawierającą broń ognistą, adresowaną na imię jednego z obywateli Dublinu. Ten został aresztowany; sprawa ta zrobiła wielkie wrażenie.

— Mimo doznanego już po kilkakroć zawodu, publiczność nieprzestaje śledzić z największym interesem za wszystkiem co ma związek z udoskonaleniem sztuki żeglowania po powietrzu. Po P. Hensen, wynalazcy niefortunnego hippogryfa, któregośmy wizerunek po wszystkich (prócz Tygodnika) gazetach oglądali, zjawił się niejaki P. Monck-Mason. Metoda jego zależy na zastosowaniu do balonów szruby Archimedesza z ceraty, za pomocą której spodziewa się on osiągnąć możność kierowania balonem; nadto jest rodzaj steru, który ma służyć do miarkowania pędu maszyny w czasie jej podnoszenia się i zniżania. Pierwsze próby dość pomyślnie się udały.

Paryż 3 Grudnia. Rodzina Królewska przejedzie z zamku St. Cloud nie wcześniej jak około 15 h. m. Tymczasem wewnątrz zamku Tuileries dokonywają się rozmaite naprawy i przerabiania.

— Małżeństwo Xięcia d'Aumale z Xiężniczką Neapolitańską odbędzie się w przyszłym Marcu; Xiążę zjedzie w tym celu do Neapolu z Konstantyny. Następnie pojedzie do Paryża z młodą małżonką dla przedstawienia jej swojej rodzinie, a ztamtąd oboje wrócą do Afryki.

— Według nowodokonanego systemu obwarowania Paryża miasto to w razie potrzeby będzie bronił 106,000 żołnierza, którego większa część stanowi załogę wewnętrzną, a reszta może być sprowadzona z miast i wsi okolicznych najdalej w przeciągu 10 godzin.

GRECYA Ateny, 22 Listopada. Wczora odbyło się w największym porządku i wśród powszechnej spokojności otwarcie zgromadzenia Deputowanych. Oto jest mowa mianowana przez Króla przy tej okoliczności:

Panowie Deputowani.

«Stawiam w pośród was ożywiony przekonaniem że zgromadzenie narodowe będzie dla naszej ukochanej Grecyi źródłem pomyślności.

madzeioie narodowe będzie dla naszej ukochanej Grecyi źródłem pomyślności.

«Z ustanowieniem władzy Królewskiej dotąd już wynikły rozmaite instytucje liberalne, których celem było przygotowanie wprowadzenia konstytucji ostatecznej. Swobody gminowe, Rady prowincjonalne, Sądy Przysięgłych, były zwiastunami poprzedzającymi systemat reprezentacyjny w Grecyi.

«Pozostaje nam dziś uwieńczyć tę budowę wprowadzeniem Konstytucji Państwa.

«Połączmy więc, za błogosławieństwem Najwyższego, zgodne usiłowania nasze w widokach ustalenia praw zasadniczych, harmonizujących z prawdziwymi potrzebami i okolicznościami Stanu i zdolnych zabezpieczyć i rozwinąć prawa interesu każdego.

«Tak jest, oby mądrość i sprawiedliwość były naszym natchnieniem i oby związek wzajemnej życzliwości ściśle nas zjednoczył.

«Nieskapmy zobopólnej wyrozumiałości w sprawie Konstytucji naszej powszechnej ojczyzny. Niech pragnienie gorące publicznego dobra będzie naszym jedynym przewodnikiem i jedynym natchnieniem.

«Wiadome wam, Mości panowie, moje szczere przywiązanie do narodu, przywiązanie którego w żadnych nie zawiodłem okolicznościach. Ono to mię powoduje do życzenia władzy, któraby nie była ani większą ani mniejszą niż tego potrzebuje bezpieczeństwo Stanu i pomyślność kraju.

«Zawrzyjmy wzajemny traktat w celu zapewnienia trwałości i niewzruszoności naszych zobowiązań.

«Świat cywilizowany ma zwrócone na nas oczy, i Historya osądzi dzieło nasze podług owoców jego.

«Z ufnością w waszym patriotyzmie otwieram obecne Zgromadzenie Narodowe.

«Oby Opatrzność Boska wyprowadziła zeń skutki pożyteczne i zbawienne dla Grecyi; pomyślność Grecyi jest mojem życzeniem i moją sławą.»

Mowa ta była przyjęta okrzykami:

«Niech żyje Król, niech żyje Narod.»

— Piszą w korespondencji prywatnej Gazety Powsz. Pruskiej z Aten, 22 Listopada: «Lubo spokojność publiczna nie była dotąd zakłócona, kraj zaczyna doznawać złych skutków wynikających niezbędnie z charakteru poruszenia 3 Września. Powaga władz administracyjnych i sądowych wszędzie podupadła, a w niektórych miejscowościach, na przykład w Eubei, całkiem znikła. Ministerstwo wydało proklamacye w celu zapobieżenia tej anarchicznej dążności.

«Mavrokordatos i Koletti mianowani świeżo zostali Ministrami bez portfelów i przyjęli te mianowania pod warunkiem że wezmą jedynie udział w naradach Gabinetu nad Konstytucją, bezpieczeństwem publicznym i utrzymaniem pokoju, nie wdając się w żadne inne sprawy Gabinetowe.

«Organizacya Komisji obowiązanej sprawdzać ważność umocowań Deputowanych była powodem do żwawych

sprzeczek. Zgodzono się na koniec na dwa dni przed otwarciem Zgromadzenia narodowego że ta komisya będzie złożona z sześciu Członków z Peloponezu, 5 z Romelii, i czterech z wysp, oraz że członkowie ci nie będą wybierani przez całe zgromadzenie, ale przez sekcye specjalne.

— Z liczby ukończonych już warowni Paryskich dwie mają być wkrótce zajęte przez wojska przeznaczone na ich załogę. Kilka pułków rozłożonych w Departamentach, wezwane zostały do Paryża dla wzmocnienia jego załogi; w ich liczbie jest jeden pułk artylleryi.

— Rzeka Saôna po kilkudniowym deszczu znowu wystąpiła z brzegów i zalewa przyległe okręgi. Piąty to już raz w ciągu niespełna trzech miesięcy taż rzeka sprawia podobne spustoszenia.

WĘGRY. *Presburg 26 Listopada.* W ostatnich czasach przejawiał się tutaj w słowach i czynach duch tak niebezpieczny i tak gwałtowny, że Rząd zmuszony został do wdania się otwartą siłą. Wielki Koniuszy Węgierski, który jest razem urzędnikiem utrzymującym policją Sejmową, wydał Manifest który się zaczyna następnie: «w ojcowskiej troskliwości dla odwrócenia wszelkich wypadków któreby mogły zakłócić porządek, spokojność i bezpieczeństwo publiczne, tak niezbędnie potrzebne w miejscu gdzie Sejm jest zgromadzony, N. Cesarz Jmć raczył rozkazać, iżby wszelkie skupiania się po ulicach wednie lub w nocy były surowie zabronione i pod żadnym nadal nie były cierpiane pozorem.» (Następuje wyjaśnienie pobudek, z których główną jest processya nocna, wyprawiona z pochodniami przez zwolenników Młodej Węgry na cześć deputowanego Perczel, który tegoż dnia miał na Sejmie mowę bezwstydnie uwłaczającą Rządowi).

TURCJA. *Konstantynopol 26 Listopada.* Wszyscy Ministrowie Wielkich Mocarstw mieli Konferencyę z Reiss-Effendi z powodu wypadków w Grecyi. Oświadczenia w tym względzie uczynione przez Portę są zaspokajające; dała ona zapewnienia iż niema zamiaru korzystania w żadnym sposobie z trudności zaszłych w Grecyi ku większemu zwikłaniu spraw tego kraju, któremu szczerze życzy dobra i którego niepodległość oddawna uznała. Co się zaś tyczy wojsk posłanych w południowe prowincye, Porta zarządziła że celem jej jedynym było poskromienie objawiającego się w Albanii i Tessalii ducha buntowniczego.

AMERYKA. Wiadomości z New-York dochodzą do 8 Listopada. Stany są wyłącznie zajęte wyborami Prezydenta, których wypadek dotąd ponysłony jest dla stronnictwa Whigów. Znowu wielkie poruszenie umysłów daje się postrzegać za odwołaniem Unii Irlandzkiej w skutek procesu zrobionego O'Connellowi.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 5 Grudnia. Wczora Królowa przybyła do zamku Xięcia Rutland, zwanego Belvoir, gdzie była przyjęta z naj-

większą wystawą przez szlchetnego Gospodarza. Po jutrze J. K. Mość spodziewana jest z powrotem do zamku Windsor. *Paryż 5 Grudnia.* Stan zdrowia młodego hrabi d'Eu, syna Xięcia de Nemours zaczyna być bardziej zaspokajającym — Gazety napchnione są szczegółami pobytu Xięcia de Bordeaux w Londynie i w organach stronnictwa Rządowego mowa jest o potrzebie wyłączenia z Parlamentu tych członków obu izb, którzy znajdują się teraz w Londynie i przedstawiając się Xięciu, tytułują go Królem Francyi.

INDYA i CHINY. Po 28 Sierpnia, dzień do którego dochodzą wiadomości z Chiu, nic tam nie zaszło nowego. Z Indyj zaś donoszą że Afgani zamierzają napisać na prowincyę Peshawer i że 12,000 wojska angielskiego ciągnące do Scindu, odebrały rozkaz zatrzymania się w Firouzepore. Domyślają się że ten oddział pociągnie na granicę Pendżabu, gdzie tym sposobem anglicy będą mieli do 50,000 wojska z 60 działami.

HISZPANIA. Depesze telegraficzne. *Bayonna 5 Grudnia.* «Wyrok o złożeniu P. Olozaga z urzędu Prezesa Gabinetu ukazał się 29 Listopada. Ten człowiek Stanu zaniósł skargę do sądu na dziennik *Heraldo* który mu zarzucił *Obrazę Majestatu.* — Dawni Ministrowie podali dymissyą prócz PP. Frias i Serrano, którym z Prezesem i Viceprezesami Kongresu zlecone jest złożenie nowego Gabinetu. Madryt był spokojny po 30 Listopada.»

Madryt, 28 Listopada. Dziś gazeta urzędowa ogłosiła wyrok Królowej brzmiący następujący: «Zostają przywrócone wszystkie urzędy, łaski, honory i orderzy udzielone przez Rząd ex-Regenta po dzień 30 Lipca b. r. to jest dzień opuszczenia przez niego Hiszpanii.» Wyrok ten kontrasygnowany jest przez Prezesa Gabinetu P. Olozaga. We wstępnym wykładzie pobudek powiedziano że «gdy rzeczy wróciły do normalnego stanu, czas jest cofnąć skutki postanowień uprzednich, które jako spowodowane celem patriotycznym uniknienia dalszej walki krwawej a niepożytecznej, przestały zadość czynić prawdom słuszności, któremi jasnieje wysoki rozum Królowej.»

— W Gazecie Powsz. Pruskiej czytamy: «Uczucie godności Królewskiej wrodzone jest u młodej Monarchini naszej Donie Izabelli II, i nawet usiłowania popleczników Espartero, jako Arguelles, Heros, i innych, zatrzyć go nie zdołały. Królowa dała tego świetny w ostatnich czasach dowód; Infant don Francisco a Paulo domagał się być przytomnym ze swą Rodziną na uroczystym posłuchaniu w którym Królowa przyjmowała Deputacyą Kortezów po uznaniu Jej pełnoletności. Infant żądał razem iżby on sam, jego małżonka i syn mogli siedzieć podczas tego obrzędu. Królowa wyrzekła, iż Infant don Francisco i Xiężna jego małżonka będą mogli usiąść, ale ich syn stać powinien. Gdy Don Francisco utrzymywał że jego syn również jest Infantem Wszzech Hiszpanij, trzynastoletnia Królowa powiedziała: «Nigdy nie pozwolę iżby jakiś kapitan siedział w mojej

«obecności.» Wiadomo że z namowy swych rodziców młody infant zrzekł się stopnia Marszałka, który mu był nadany przez Ferdynanda VII, a prosił o rangę porucznika, z której awansował na kapitana za Rządów Regenta.»

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Ażeby sobie wyobrazić zadziwiające wzrastanie ludności Londynu dość jest przytoczyć że podług urzędowego zdania sprawy, od roku 1827 zbudowano tam *czterdzieści pięć tysięcy* nowych domów, z których powstało 750 nowych ulic i placów. Powierzchnia zajęta temi nowymi budowlami, ulicami i placami wynosi 110 mil angielskich.

— Jest w Anglii 70 kompanij dróg żelaznych które mają w ogóle kapitału 57,447,903 funtów sterl. (1,436,197,575 franków).

— Angielska Gazeta Bury-Post pisze że w miasteczku Ely, w hrabstwie Cambridge, grasuje teraz klęska nowego rodzaju. Jest to nieskończone mnóstwo szczurów, które nie dają odpoczynku mieszkańcom i rzeczywiście grożą wypędzeniem ich z tej osady. Co nocy, przy świetle pochodni odbywa się powszechne polowanie na wspólnego nieprzyjaciela i lubo dotąd zabito już przeszło 20,000 szczurów, liczba ich przeto nie zdaje się umniejszać.

— Gazeta Lyonńska donosi że niejaki P. Giré (z Nimes) otrzymał przywilej na wynalazek kierowania balonami bez ballastu i na użycie balonów w wojnie. Metoda P. Giré, według jego opisu, składa się ze czterech rur i gałki wciśkającej (boule de compression) zawieszzonej nad łódką i służącej do wypędzenia lub zatrzymania powietrza według woli żeglarza i poddawania balonu pod kierunek siły tego zgęszczonego powietrza. Z tej teorii P. Giré wyciąga dalsze wnioski względem użycia swego balonu do działań wojennych, dla rzucania z wysokości niedostępnej nieprzyjacielskim pociskom, bomb, kul zapalnych, i t. p. na dane stanowiska.

— Podług gazet Warszawskich Panna Taglioni spodziewana jest w ciągu bieżącego miesiąca do Warszawy, gdzie ma zabawić do wiosny.

— Wiadomo w Medycynie że pewne klasy ludności z natury zatrudnień swoich są wolne od pewnych chorób. I tak Doktor Ducros w Marsylii zauważał i dowiódł statystycznymi podaniami z długiego lat przeciągu że owczarze i w ogóle chodzący około obór i chlewów, uprzętający po miastach nieczystości i nakoniec wyrabiający (w Alsacyi zwłaszcza) pewny pierwiastek farbiarski z materyj odchodowych, nieulegają suchotom, dychawicy nerwowej i innym nerwowym affekcyom. Uczony ten wniósł, że jedna i ta sama musi być ochraniająca przyczyna w tych trzech rozmaitych professyach. Po starownych badaniach i powta-

rzanych doświadczeniach P. Ducros doprowadzony został do odkrycia, że pierwiastkiem tym, ochraniającym od suchot i słabości nerwowych jest ammoniak, wyrabiający się obficie w sferze działania tych professyj. Używał więc ammoniak w pomienionych chorobach i innych połączonych z osłabieniem krążenia krwi i najpomysłniejsze, najbardziej stanowcze skutki uwieńczyły jego przewidzenia. Dokonałszy w Marsylii wiele zadziwiających praktyk P. Ducros przybył do Paryża dla zdania sprawy ze swego odkrycia Akademii lekarskiej i już w samej stolicy kilka świetnych przykładów uleczenia opuszczonych chorych wspierają dzielnie jego teorią.

(Journ. de S. P. Psz. Połn.)

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

Petersburg, 4 Grudnia.

Za rubel srebrny:

Na Londyn.	na 3 m.	37½, ¼ pens.
— Amsterdam.	— — —	190¼, cens.
— Hamburg.	— — —	34½, ¼, ½ szel.
— Paryż.	— — —	400, 401½ cent.

AKCJE.

Przedano po
Rubli srebr.

1 Tow. zabeśp. od ognia	471.
2 — — — — —	72½.
Komp. Amerykansk	240.
— Żeglugi parowej	—
— Wód mineralnych	—
— Oświecenia gazem	65½.
— Przędzenia bawełny	—
— Żeglugi parowej Bałtyckiej	18½.
— Drogi żelaznej Carskosielskiej	57½.
Fabryki Carewskiej perkalów	—
Zakładania rzeczy i przedm. wielkiej objętości.	—
Zabezpieczenia życia	57.

OD WYDAWCY.

Tygodnik będzie wychodził w roku przyszłym 1844 według dotychczasowych zasad. Życzący prenumerować, proszeni są o wczesne zgłoszenie się.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 6-го Декабря 1843. П. Гаевскій.

W Drukarni Wojennej.